

Giuseppe DONIZETTI

Giuseppe DONIZETTI
(1788-1856)

1788, Bergama (günümüzde Lombardiya, İtalya) – 1856, İstanbul. İtalyan müzisyen.

Ülkemizi 19. yüzyılda batı müziği ile tanıştırmış, ilk Türk bandosu olan Mûsikâ-i Hümâyûn'un gelişiminde en büyük katkıyı sağlamıştır.

Sultan II. Mahmud için bestelediği "Mahmudiye Marşı" onbir yıl, II. Mahmud'un ölümünden sonra tahta çıkan oğlu Sultan Abdülmecid için bestelediği "Mecidiye Marşı" 22 yıl boyunca Osmanlı Devleti'nin marşı olarak çalınmıştır. Abdülmecid tarafından "Paşa" ünvanı verilmiştir.

Askeri bando kurulmasındaki çalışmaları yanısıra, bazı Türk musikisi eserlerini klasik batı müziği sistemine uydurarak çoksesli hale getirmiştir. Türk musikisi makamlarını kullanarak bazı eserlerin bestelemesini yapmıştır. Sarayda hanedan ve harem üyelerine müzik dersleri vermiştir. Ülkemizde batı müziğinin öğretimi ve kurumlaşması yolunda önemli çalışmaları olmuştur.

Donizetti Paşa'nın kendisi gibi müzisyen olan iki kardeşi daha vardı. Kardeşi Gaetano Donizetti ünlü bir opera bestecisi idi. Gaetano, uzun süre ağabeyini görmemekle beraber, onu sevgi ile ve "Benim Türk kardeşim" diye andığı belirtilmektedir.

Donizetti Paşa'nın anısına Pera Bölgesi'nde "Palazzo Donizetti Hotel" bulunmaktadır.

Müzik alanında yaptığı çalışmalar nedeniyle Sultan II. Mahmud tarafından "İftihar", Sultan Abdülmecid tarafından "Mecidi", Fransa tarafından "Legion d'Honneur" nişanları ile ödüllendirilmiştir.

XVII. ve XVIII. yüzyıllarda Avrupa'nın ilgisini çeken ve etkileri klasik bestecilerin eserlerine yeni bir renk ve anlatım ögesi olarak giren Mehter, Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıyla yerini bandoya bırakmıştır.

Batılı anlamda askerî müzik topluluğu olan bandoyu 1826'da İtalyan besteci Giuseppe Donizetti (1788-1856) kurmuştur. Ülkemizde Batı tekniğinin uygulandığı ilk eğitim kurumu, Muzika-i Hümayun adını alan Saray Bandosu'dur.

Muzika-i Hümayun, Cumhuriyet'in ilanından sonra Riyaset-i Cumhur Musikî Heyeti adını almıştır. Riyaset-i Cumhur Musikî Topluluğu 1932 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanmış ve topluluğun adı Atatürk tarafından Riyaset-i Cumhur Filarmoni Orkestrası olarak değiştirilmiştir.

1924 yılında Atatürk'ün önderliğinde Musikî Muallim Mektebi açılmıştır. 1925 yılında besteci, usta çalgıcı ve müzik eğitimcisi yetiştirmek üzere yurt dışında öğrenim görecektik gençler için yarışmalı sınav açılmış ve daha sonra Türk Beşleri adını alacak yetenekli gençlerimiz Avrupa'ya gönderilmiştir. 1926 yılında İstanbul'da Darülelhan (melodiler evi) adıyla açılan konservatuvar, Batı Müziği eğitimi veren Belediye Konservatuvarı'na dönüştürülmüştür.

